

motivaction

research and strategy

Doelgroepenonderzoek – ZZP'ers

Stichting Pensioenregister ?! [Stichting Pensioenregister](#)

Achtergrond, doel- en probleemstelling

Pagina 3

Samenvatting en conclusies

Pagina 4

Methode en opzet

Pagina 8

Resultaten - ZZP'ers

Pagina 10/28

Bijlage

Pagina 29/34

In opdracht van Stichting Pensioenregister (SPR), heeft Motivaction International B.V. een onderzoek uitgevoerd naar de invloed van verschillende levensgebeurtenissen op het verdiepen in pensioen.

Stichting Pensioenregister streeft ernaar zoveel mogelijk Nederlanders met pensioenaanspraken te triggeren om tenminste 1x met hun DigiD in te loggen op mijnpensioenoverzicht.nl. Om hen hiertoe te verleiden, ontwikkelt de Stichting een campagne. Deze zal gericht zijn op de 'influencers' van bepaalde doelgroepen in de Nederlandse samenleving, voor wie zicht op hun pensioen als relevant wordt beschouwd.

De campagne zal gericht zijn op de influencers die rond deze doelgroepen en levensgebeurtenissen een rol in het leven van de doelgroep spelen.

In deze rapportage wordt in kaart gebracht:

- Welke influencers dit betreft
- Hoe de doelgroep met deze gebeurtenis omgaat en welke triggers en barrières zij ervaren bij het besteden van aandacht aan pensioen in de context van deze levensgebeurtenis
- Hoe de influencers een rol kunnen spelen bij het pensioenbewuster maken van de doelgroep.

Deze rapportage richt zich op ZZP'ers die 5 jaar of langer geleden als zelfstandige zijn gaan werken.

Pensioen verdient doorlopend aandacht, of in ieder geval in de beginfase als ZZP'er

Bijna drie kwart van de ondervraagde ZZP'ers (73%, n=424) heeft al eerder pensioen opgebouwd bij eerdere werkgevers. Jongere ZZP'ers hebben relatief vaak nooit anders dan als ZZP'er gewerkt en jongere en lager opgeleide ZZP'ers weten relatief vaak niet of ze bij eerdere werkgevers pensioen hebben opgebouwd. Het werken als ZZP'er betekent volgens de ondervraagde ZZP'ers vooral dat je niet automatisch pensioen opbouwt en dat je hier zelf verantwoordelijk voor bent. De meeste ZZP'ers vinden dat pensioen doorlopende aandacht verdient, of in ieder geval in de start- of beginfase als ZZP'er. In deze beginfase als ZZP'er kan bijvoorbeeld de Kamer van Koophandel een belangrijke rol spelen: 44% van de ZZP'ers (n=424) noemt de KvK als partij die ZZP'ers zou moeten informeren over de gevolgen van werken als ZZP'er voor het pensioen. Als voorlichter ligt er dus een belangrijke rol voor de KvK.

Helft ZZP'ers heeft nog niets geregeld voor het pensioen

De helft van de ZZP'ers is zelf op zoek geweest naar informatie over het pensioen maar een substantiële groep (41%) is helemaal niet op zoek geweest naar informatie over het pensioen. Van degenen die wél op zoek zijn geweest naar informatie deed slechts 25% (n=205) dat binnen een jaar nadat ze als ZZP'er actief zijn. 50% van de ZZP'ers (n=424) heeft al iets geregeld voor het eigen pensioen. De andere helft heeft nog niets voor het pensioen geregeld en daarvan is het grootste deel dit voorlopig ook niet van plan. Geen geld/te weinig inkomsten vormt de belangrijkste barrière voor het besteden van aandacht aan het pensioen.

Financieel adviseur belangrijkste influencer voor wat betreft het pensioenbewuster maken van ZZP'er

75% van de ZZP'ers (n=424) is naar eigen zeggen door niemand geholpen met het onderwerp pensioen. Verder geeft 40% van de ZZP'ers aan van niemand informatie ontvangen te hebben over de gevolgen van ZZP'er zijn voor het pensioen. Voor de ZZP'ers die informatie hebben ontvangen over hun pensioen (n=259), is de financieel adviseur de belangrijkste bron van informatie. 72% van de ZZP'ers die informatie hebben ontvangen (n=259) is (zeer) tevreden over de ontvangen informatie. Degenen die de accountant, de contactpersoon van het pensioenfonds en/of de bank als bron van informatie hebben genoemd zijn relatief vaak tevreden over de informatie die ze hebben ontvangen.

Meer dan de helft van de ZZP'ers vindt dat ZZP'ers beter geïnformeerd moeten worden over hun pensioen

57% van de ZZP'ers (n=424) vindt dat ZZP'ers beter geïnformeerd moeten worden over hun pensioen. Het merendeel van de ZZP'ers geeft aan dat ze het liefst informatie hadden ontvangen over hun pensioen toen ze overwogen om ZZP'er te worden (39%) of toen ze zich registreerden als ZZP'er (20%). Tegelijkertijd geeft 44% van de ZZP'ers aan niet zitten te wachten op bemoeienis van anderen over hun pensioen en geeft een minderheid van 18% aan dat ze zich beter hadden moeten informeren of dat ze zich door anderen onvoldoende geïnformeerd voelen (27%). Het lijkt erop dat veel ZZP'ers vinden dat het informeren van ZZP'ers over de gevolgen van ZZP'er zijn voor hun pensioen meer voor anderen nodig is dan voor henzelf.

Kamer van Koophandel en een overheidswebsite als Mijnoverheid.nl zijn potentieel belangrijke influencers die een rol kunnen spelen bij het pensioenbewuster maken van ZZP'ers

De Kamer van Koophandel en een overheidswebsite zoals Mijnoverheid.nl zijn volgens de ondervraagde ZZP'ers de meest aangewezen bronnen om ZZP'ers te informeren over het pensioen. Voor alle partijen en bronnen – met uitzondering van familie/vrienden/bekenden – geldt dat het percentage dat vindt dat deze bron ZZP'ers zou moeten wijzen op het gevolg van het ZZP zijn op hun pensioen groter is dan het percentage dat aangeeft dat deze bron deze informatie geboden heeft. De kloof tussen 'wens' en 'werkelijkheid' is het grootst voor de Kamer van Koophandel, overheidswebsites en MKB Nederland.

Ondanks beperkt gebruik wordt Mijnpensioenoverzicht.nl door kwart ZZP'ers genoemd als informatiebron die ZZP'ers zou moeten wijzen op de gevolgen van ZZP'er zijn voor het pensioen.

De website Mijnpensioenoverzicht.nl wordt door 9% van de ZZP'ers (n=424) als informatiebron genoemd voor de gevolgen van ZZP'er zijn voor het pensioen. 6% van de ZZP'ers die informatie heeft ontvangen (n=259) noemt de website als voornaamste informatiebron. Mannelijke ZZP'ers, hoger opgeleide ZZP'ers en ZZP'ers die één tot vier jaar actief waren alvorens ze actief op zoek gingen naar informatie noemen Mijnpensioenoverzicht.nl relatief vaak als informatiebron. Op de vraag welke partijen of bronnen ZZP'ers moeten wijzen op de gevolgen van het ZZP'er zijn voor het pensioen noemt een kwart (24%, n=424) Mijnpensioenoverzicht.nl als informatiebron.

Aanbeveling: behandel ZZP'ers niet als een homogene groep

De resultaten van het onderzoek bevestigen het feit dat ZZP'ers allerm minst een homogene groep vormen. Zo vinden hoger opgeleide en boven modaal verdiende ZZP'ers in vergelijking met lager opgeleide en beneden modaal verdienende ZZP'ers vaker dat het pensioen iets is wat doorlopende aandacht verdient, gaan zij vaker zelf op zoek naar informatie en hebben zij vaker als ZZP'er al iets geregeld voor het pensioen. Lager opgeleide en beneden modaal verdienende ZZP'ers lijken – waarschijnlijk vooral doordat zij minder geld overhouden – meer de neiging te hebben 'de kop in het zand te steken'. Het lijkt er dus sterk op dat de verschillende type ZZP'ers, met onderscheid op basis van opleiding en inkomsten, verschillende benaderingen vragen als het gaat om voorlichting.

Het feit dat 44% van de ZZP'ers aangeeft niet te zitten wachten op de bemoeienis van anderen over hun pensioen lijkt te contrasteren met andere resultaten uit dit onderzoek waaruit blijkt dat men open staat voor voorlichting over het pensioen en waarin men ook andere ZZP'ers adviseert om op tijd met de voorbereiding op het pensioen te beginnen. Een verklaring hiervoor kan zijn dat sommige hoger opgeleide en boven modaal verdienende ZZP'ers wellicht de neiging hebben om hun ondernemerschap en zelfstandigheid te benadrukken en zich af te zetten tegen alles wat naar betutteling riekt. Daarbij is het ook de vraag in hoeverre ZZP'ers die via verschillende media aangeven dat collectieve voorzieningen voor pensioen of arbeidsongeschiktheid tegen het principe van ondernemerschap ingaan representatief zijn voor de meeste ZZP'ers.

Mogelijkheid tot vervolgonderzoek

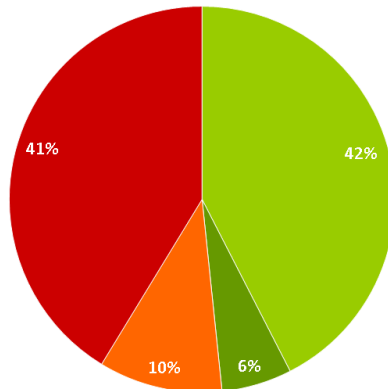
Uit de resultaten van het onderzoek (m.n. de open vragen) blijkt dat veel ZZP'ers voorstander zijn van een betere informatievoorziening en voor betere al dan niet verplichte collectieve voorzieningen voor arbeidsongeschiktheid en pensioen. Het verdient aanbeveling om meer onderzoek te doen naar het daadwerkelijke draagvlak onder ZZP'ers voor collectieve regelingen.

Ben je zelf als ZZP'er actief op zoek geweest naar informatie over je pensioen?

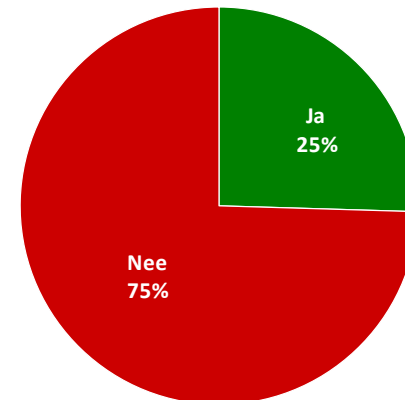
(Basis, ZZP'er, n=424)

- Ja, ik ben zelf op zoek gegaan naar informatie
- Ja, ik ben door iemand attent gemaakt op het onderwerp pensioen en toen zelf gaan zoeken naar informatie
- Nee, maar ik ben door iemand attent gemaakt op het onderwerp pensioen en die heeft mij informatie gegeven
- Nee

Heeft iemand je geholpen met het onderwerp pensioen als ZZP'er?

(Basis - Allen, n=424)

Heb je al iets geregeld als ZZP'er voor je eigen pensioen? (Basis - ZZP'er, n=424)

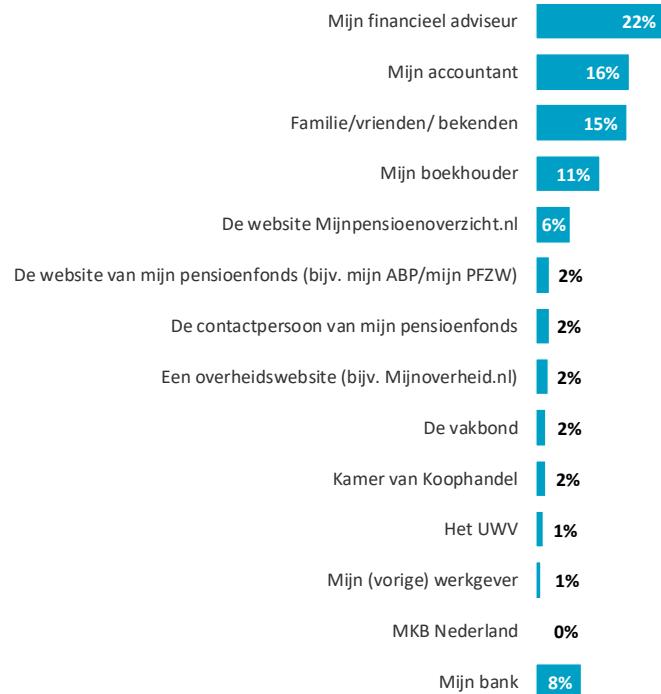

■ Ja ■ Nee, maar ik ben het wel van plan ■ Nee, en ik ben het voorlopig ook niet van plan

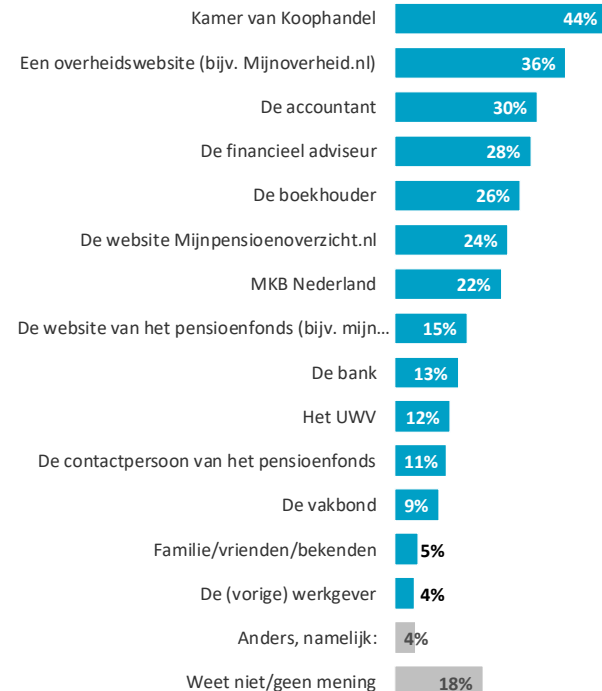
Welke van deze bronnen was voor jou de voornaamste bron van informatie over de gevolgen van ZZP'er zijn voor je pensioen?

(Basis - Heeft informatie ontvangen, n=259)

Welke partijen of bronnen zouden ZZP'ers moeten wijzen op de gevolgen van het ZZP'er zijn op hun pensioen?

(Basis - Allen, n=424)

Kwantitatief onderzoek

- Dit onderzoek is uitgevoerd door middel van een kwantitatief online onderzoek. Bij deze methode vullen respondenten de vragenlijst in alle rust en in eigen tempo in achter de eigen computer. Daarnaast kunnen respondenten zelf het moment kiezen waarop ze de vragenlijst invullen en geven ze via internet minder snel sociaal wenselijke antwoorden.

Vragenlijst

- De vragenlijst, die in nauwe samenwerking met SPR is opgesteld, bestaat uit 19 vragen waarvan vijf open vragen. Drie open vragen zijn achteraf gecodeerd.
- De gemiddelde invultijd van de vragenlijst bedroeg circa 6 minuten.

Doelgroep en steekproef

- Het onderzoek is uitgevoerd onder op ZZP'ers die 5 jaar of langer geleden als zelfstandige zijn gaan werken.
- Het onderzoek is uitgevoerd onder het internetpanel van Motivaction (Stempunt.nu), bestaande uit ruim 60.000 Nederlanders.
- Voor ZZP'ers is geen universum beschikbaar wat wegen niet mogelijk maakt.

Veldwerk

- Het veldwerk is verzorgd door Motivation.
- De respondenten zijn uitgenodigd voor het onderzoek per e-mail met daarin een link naar de online vragenlijst.
- Het veldwerk vond plaats van 24 januari 2017 tot en met 29 januari 2017
- In totaal hebben 424 ZZP'ers de vragenlijst in zijn geheel ingevuld.

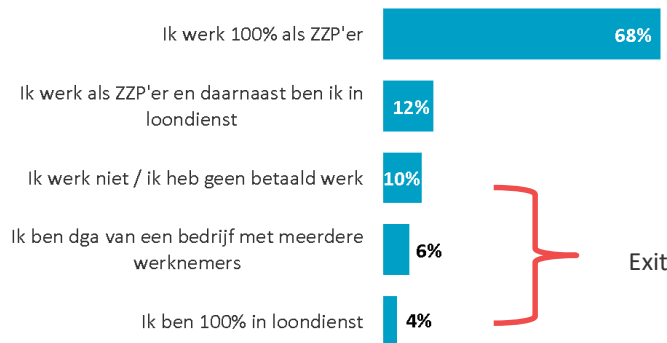

Van de 818 respondenten die gestart zijn met de vragenlijst, voldeden er 424 (52%) aan alle selectiecriteria.

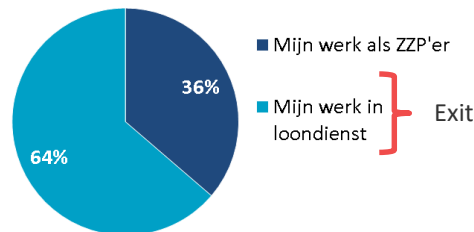
Deze respondenten werken voor minimaal 5 jaar als ZZP'er. De ruime meerderheid van hen (94%) werkt 100% als ZZP'er. Een kleine minderheid van hen (6%) werkt ook in loondienst maar heeft het werk als ZZP'er als belangrijkste bron van inkomen.

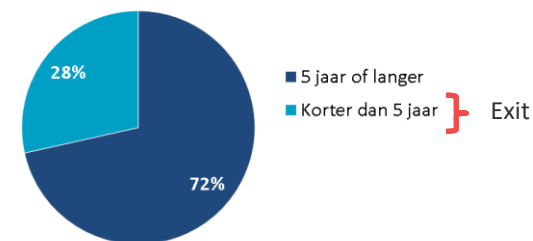
Welke van onderstaande situaties beschrijft jouw werksituatie het best?
(Basis=alle respondenten, n=818)

Welk werk is je belangrijkste bron van inkomen?
(Basis - ZZP'er en in loondienst, n=102)

Hoe lang werk je als ZZP'er?
(Basis - ZZP'er als belangrijkste bron van inkomsten, n=593)

Meerderheid heeft al pensioen opgebouwd bij eerdere werkgevers

Bijna drie kwart (73%) van de ondervraagde ZZP'ers heeft pensioen opgebouwd bij eerdere werkgevers.

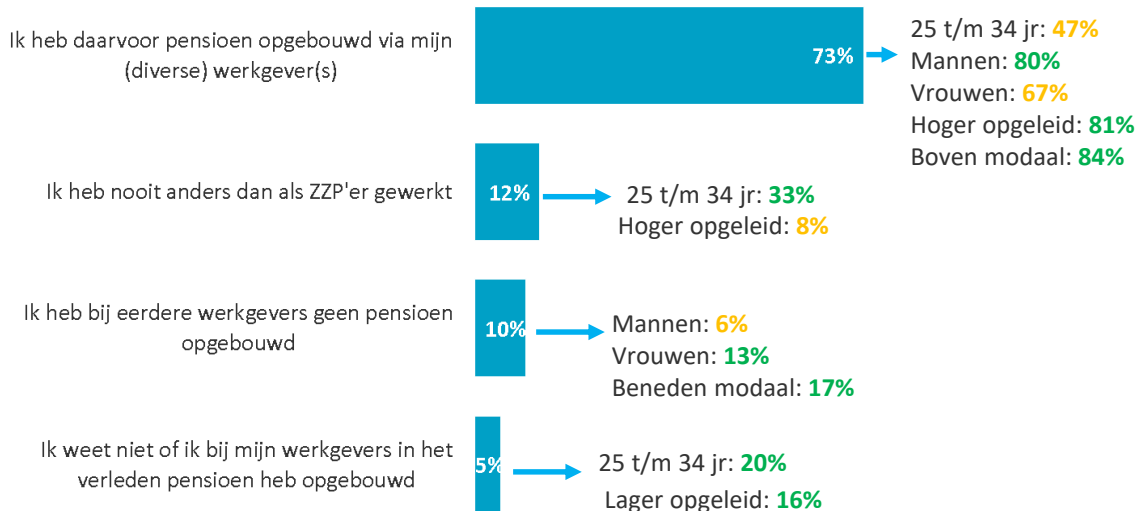
Mannelijke, hoger opgeleid ZZP'ers en ZZP'ers met een boven modaal inkomen hebben relatief vaak pensioen opgebouwd bij eerdere werkgevers.

Jongere ZZP'ers van 25 t/m 34 jaar hebben relatief vaak nooit anders dan als ZZP'er gewerkt.

Jongere ZZP'ers van 25 t/m 34 jaar en lager opgeleide ZZP'ers weten relatief vaak niet of ze bij eerdere werkgevers pensioen hebben opgebouwd.

Hoe zag de pensioenopbouw er voor jou uit voordat je als ZZP'er begon? (Basis - ZZP'er, n=424)

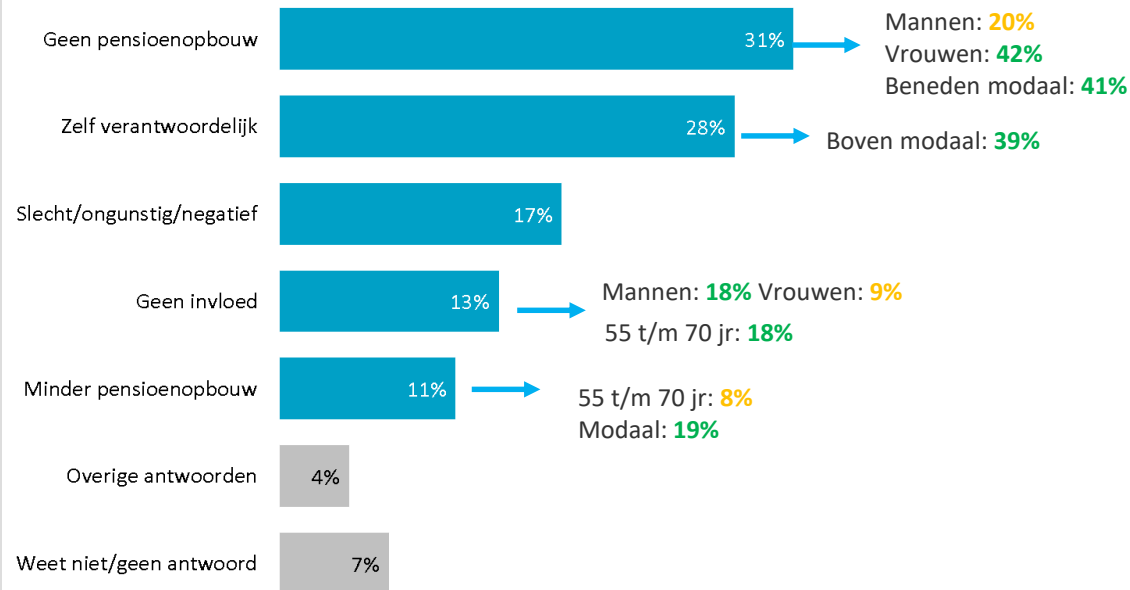
Werken als ZZP'er betekent volgens ZZP'er vooral geen pensioenopbouw en zelf verantwoordelijk voor pensioenopbouw

Vrouwen denken vaker dan mannen dat werken als ZZP'er geen pensioenopbouw betekent.

Mannen en oudere ZZP'ers van 55 t/m 70 jaar denken relatief vaak dat werken als ZZP'er geen invloed heeft op hun pensioen.

ZZP'ers met een boven modaal inkomen geven relatief vaak aan dat je als ZZP'er zelf verantwoordelijk bent voor je pensioenopbouw.

Wat denk jij dat de invloed is van werken als ZZP'er voor jouw pensioen? (gecodeerde antwoorden)
(Basis - ZZP'er, n=420)

Grootste groep ZZP'ers vindt dat pensioen doorlopende aandacht verdient

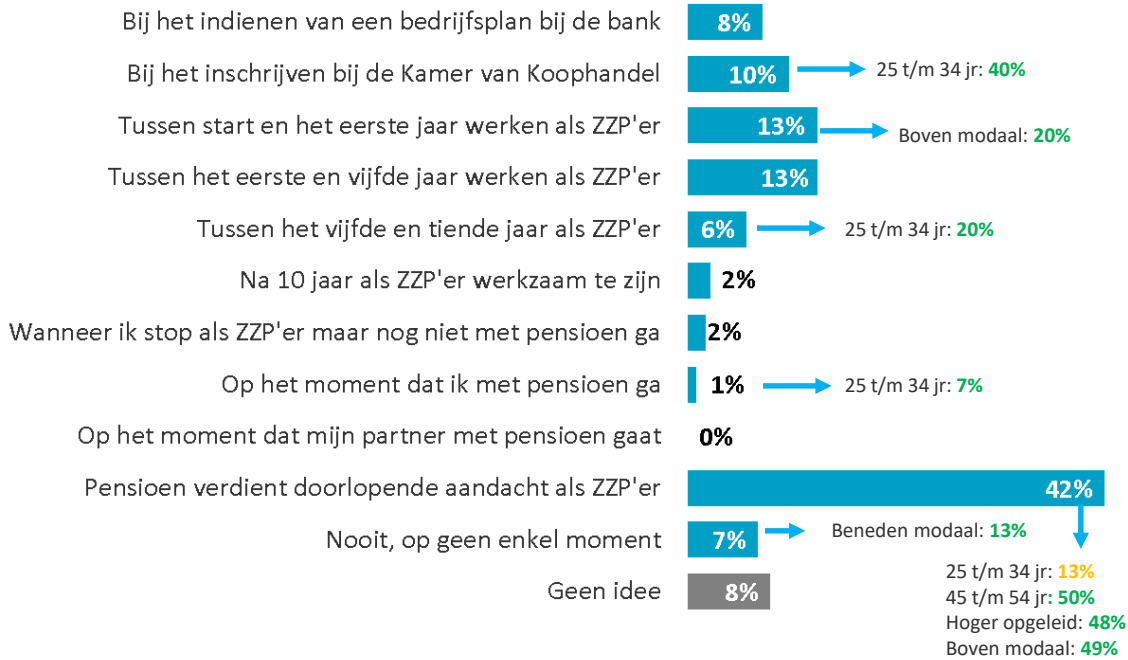
Jongere ZZP'ers van 25 t/ 34 jaar vinden relatief vaak inschrijving bij de KvK, tussen het vijfde en tiende jaar als ZZP'er of het moment dat ze met pensioen gaan het juiste moment om aandacht aan het pensioen te besteden.

ZZP'ers van 45 t/m 54 jaar, hoger opgeleide en boven modaal verdienende ZZP'ers vinden relatief vaak dat het pensioen doorlopende aandacht verdient.

Boven modaal verdiende ZZP'ers geven relatief vaak aan dat tussen start en het eerste jaar als ZZP'er het juiste moment is om aandacht aan het pensioen te besteden.

Op welk moment rond ZZP'er worden of ZZP'er zijn, dien je volgens jou aandacht aan je pensioen te besteden? (Basis - ZZP'er, n=424)

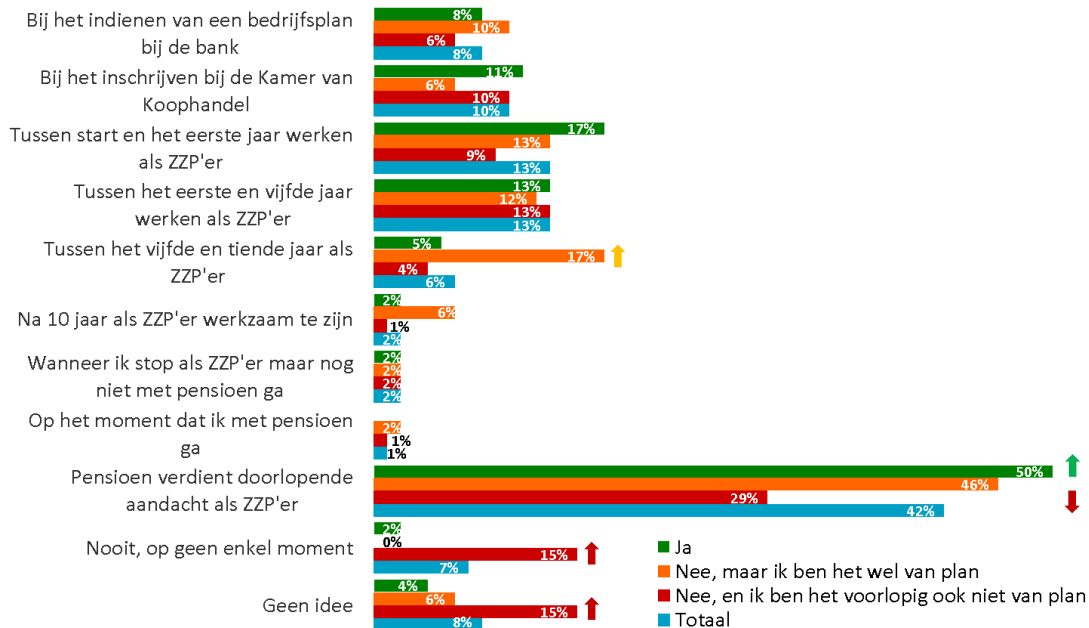

Degenen die al iets geregeld hebben als ZZP'er voor het pensioen zien het pensioen vaker als iets wat doorlopende aandacht verdient dan degenen die dit niet gedaan hebben en het ook voorlopig niet van plan zijn

Degenen die als ZZP'ers al iets geregeld hebben voor het pensioen of dit van plan zijn vinden aanmerkelijk vaker dat dit doorlopend aandacht verdient dan degenen die dit niet gedaan hebben en het voorlopig ook niet van plan zijn.

Op welk moment rond ZZP'er worden of ZZP'er zijn, dien je volgens jou aandacht aan je pensioen te besteden? (Basis - ZZP'er, n=424)

Heb je al iets geregeld als ZZP'er voor je eigen pensioen? (Basis - ZZP'er, n=424)

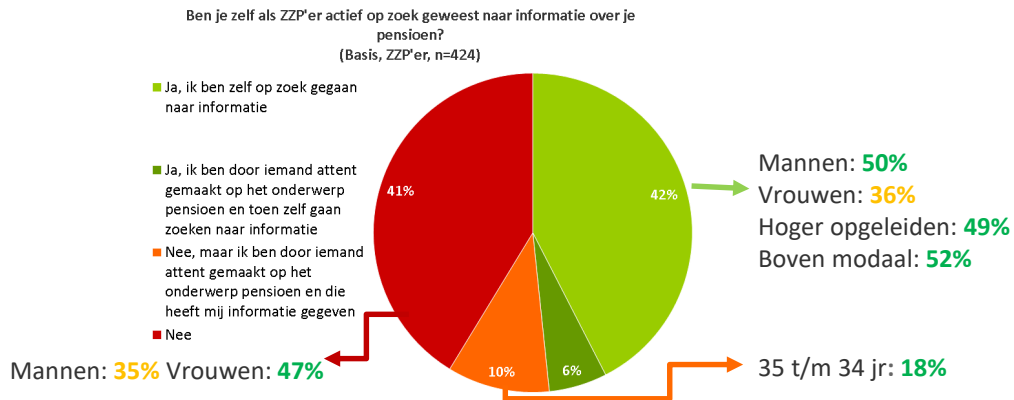
■ Ja ■ Nee, maar ik ben het wel van plan ■ Nee, en ik ben het voorlopig ook niet van plan
Relatief hoog of laag t.o.v. beide andere groepen (ja, nee maar van plan, nee en voorlopig niet van plan)

Helft ZZP'ers gaat zelf op zoek naar informatie over het pensioen

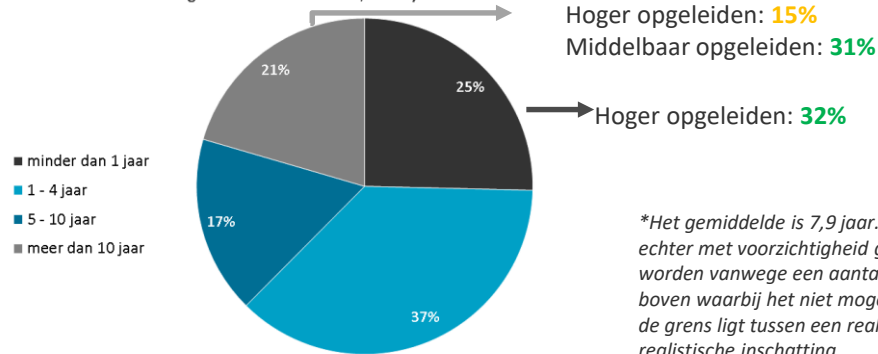
Mannelijke en hoger opgeleide ZZP'er gaan relatief vaak actief op zoek naar informatie over het pensioen.

Een substantiële groep ZZP'ers (41%) is helemaal niet op zoek geweest naar informatie over het pensioen. Dit zijn relatief vaak vrouwelijke ZZP'ers.

Van degenen die als ZZP'er actief op zoek gaan naar informatie doet slechts een kwart dit binnen een jaar nadat men als ZZP'er actief is. Hoger opgeleiden gaan relatief vaak binnen een jaar op zoek.

Hoeveel jaar was je als ZZP'er actief toen je je voor het eerst met het onderwerp pensioen ging bezighouden? (Basis - Is zelf op zoek geweest naar informatie, n=205)

**Het gemiddelde is 7,9 jaar. Dit gemiddelde dient echter met voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden vanwege een aantal uitschieters naar boven waarbij het niet mogelijk is te bepalen waar de grens ligt tussen een realistische en niet realistische inschatting.*

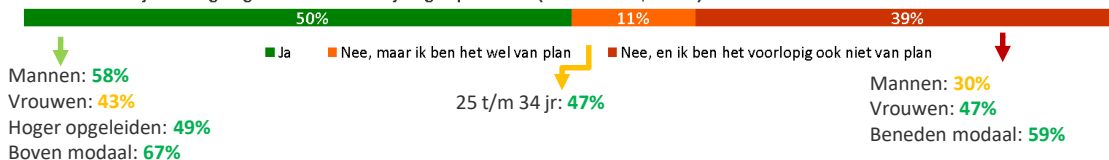
Helpt ZZP'ers heeft nog niets geregeld voor het pensioen

Met name mannen, hoger opgeleiden en boven modale inkomens hebben als ZZP'er al iets geregeld voor het pensioen. Er is geen significant verband tussen hoe lang men al ZZP'er was voordat men actief op zoek ging naar informatie en of men al dan niet iets geregeld heeft.

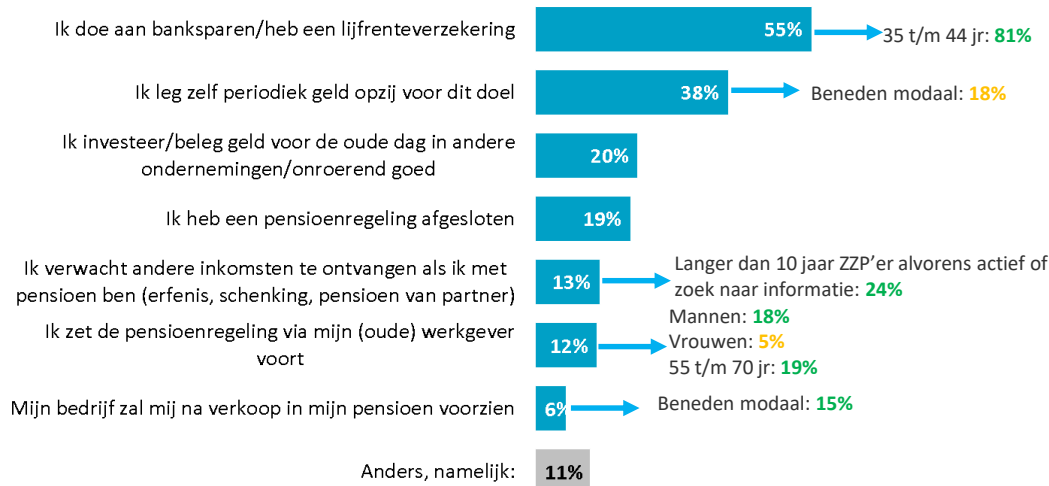
De meest genoemde zaken waarop men het pensioen regelt zijn via banksparen/lijffrenteverzekering of door het periodiek geld opzij leggen voor het pensioen.

Heb je al iets geregeld als ZZP'er voor je eigen pensioen? (Basis - ZZP'er, n=424)

Wat heb je al geregeld? (Basis - Heeft iets geregeld voor pensioen, n=212)

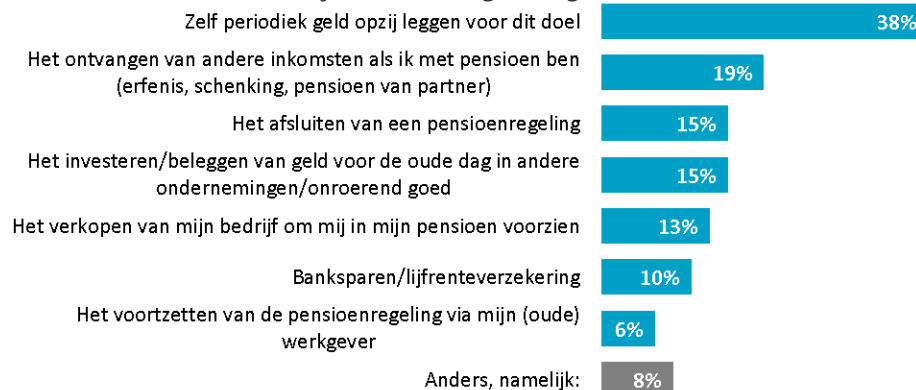

Van de ZZP'er die nog in een oriënterende fase zijn heeft de grootste groep informatie aangevraagd over zelf periodiek opzij leggen voor het pensioen

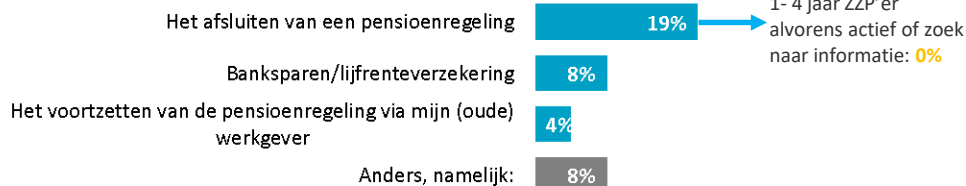
Een minderheid van de ZZP'ers in de oriënterende fase heeft informatie aangevraagd over het afsluiten van een pensioenregeling (15%) of een offerte hiervoor aangevraagd (19%)

In welke fase zit je? (Basis - Nog niks voor pensioen geregeld maar is het wel van plan, n=48) * *Ik heb informatie aangevraagd over...*

Ik heb een offerte aangevraagd voor...

*N.B. lage n, deze resultaten dienen voorzichtig geïnterpreteerd te worden

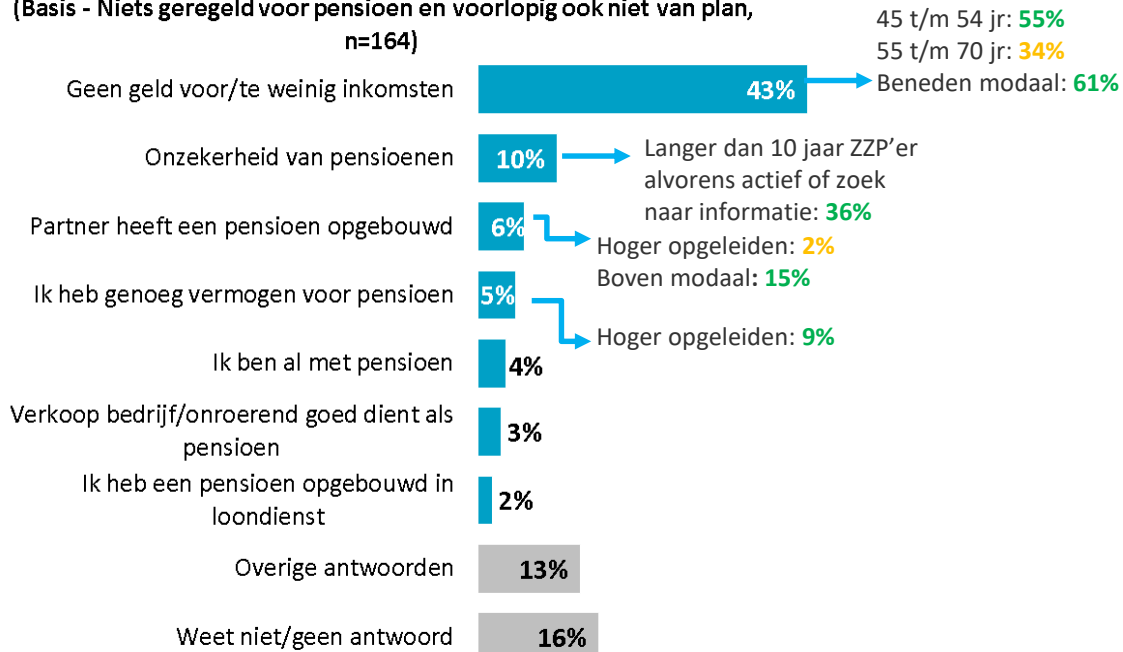
Geen geld/te weinig inkomsten voornaamste reden voor niets regelen voor pensioen

Geen geld/te weinig inkomsten worden relatief vaak door ZZP'ers van 45 t/m 54 jaar oud en door ZZP'ers met een beneden modaal inkomen genoemd als reden dat ze niets geregeld hebben voor hun pensioen en dit ook niet van plan zijn.

Slechts een kleine minderheid noemt als reden dat zij (of de partner) al voldoende vermogen hebben opgebouwd.

Wat is de belangrijkste reden dat je voorlopig niet van plan bent als ZZP'er iets voor je pensioen te regelen? (gecodeerde open vraag)
(Basis - Niets geregeld voor pensioen en voorlopig ook niet van plan, n=164)

Drie kwart ZZP'ers door niemand geholpen met het onderwerp pensioen

4 op de 10 ZZP'ers geeft aan van niemand informatie ontvangen te hebben over de gevolgen van ZZP'er zijn voor het pensioen.

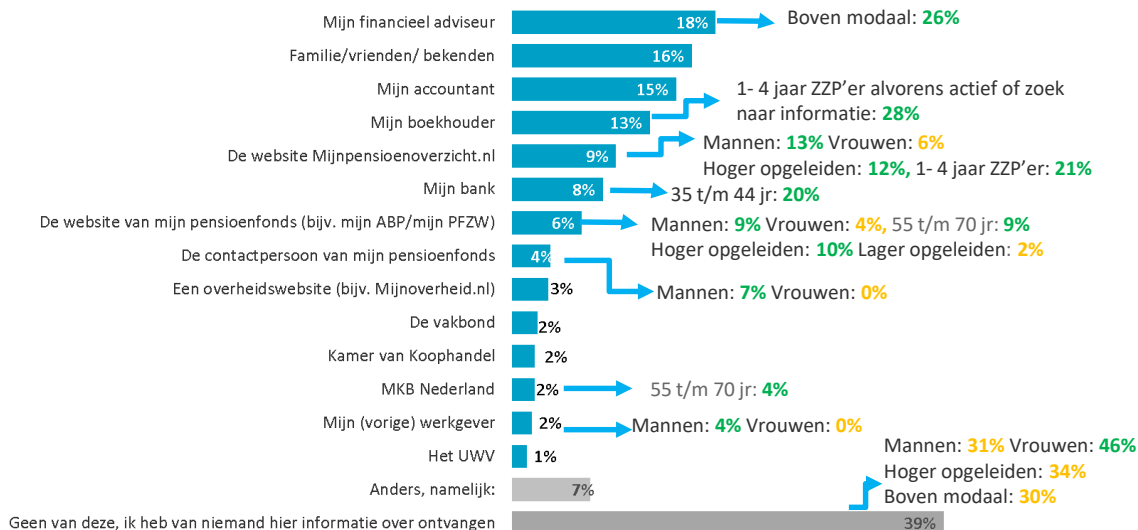
Degenen die aangeven al iets geregeld te hebben voor het pensioen (Q9a) kregen relatief vaak informatie aangeboden van hun financieel adviseur (27%), hun accountant (20%), hun boekhouder (17%), de website Mijnpensioenoverzicht.nl (14%), de bank (12%) en het UWV (3%).

Hoogopgeleiden noemen vaker de website mijnpensioenoverzicht.nl (12%) en de website van het pensioenfonds (10%) dan laagopgeleiden (resp. 7% en 2%).

Heeft iemand je geholpen met het onderwerp pensioen als ZZP'er? (Basis - ZZP'er, n=424)

Wie of welke van onderstaande personen, kanalen, bronnen hebben jou informatie geboden over de gevolgen van ZZP'er zijn voor je pensioen? (Basis - ZZP'ers, n=424)

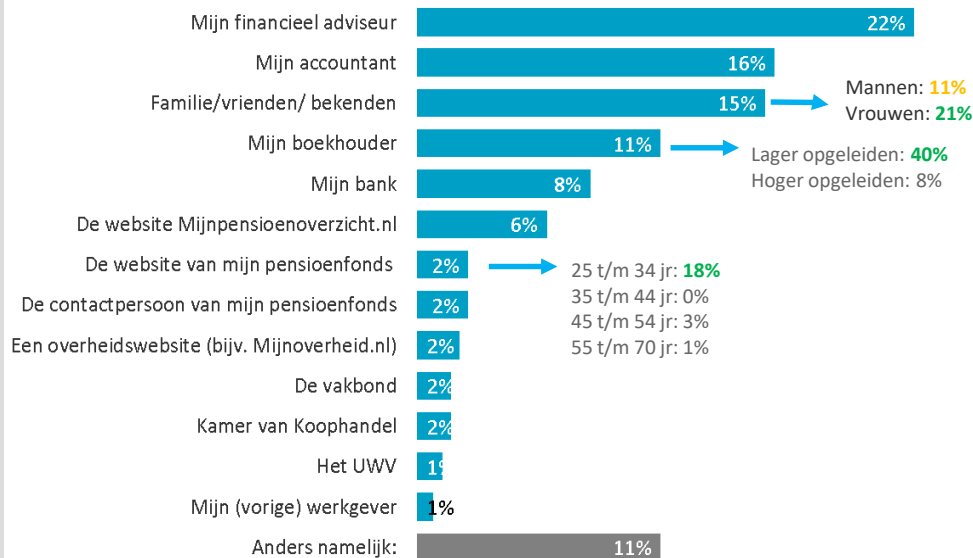
Financieel adviseur voornaamste bron van informatie over pensioen

Voor de ZZP'ers die informatie hebben ontvangen over hun pensioen is de financieel de belangrijkste bron van informatie. Daarna vormen de account/boekhouder en familie/vrienden/bekenden de belangrijkste bron van informatie.

Degenen die aangeven al iets geregeld te hebben voor het pensioen (Q9a) en informatie hebben ontvangen noemen relatief vaak de financieel adviseur (26%) als voornaamste informatiebron.

Welke van deze bronnen was voor jou de voornaamste bron van informatie over de gevolgen van ZZP'er zijn voor je pensioen?
(Basis - Heeft informatie ontvangen, n=259)

Er is geen significant verband tussen het aantal jaar dat men ZZP'er is voordat men op zoek gaat naar informatie en de voornaamste bron van informatie.

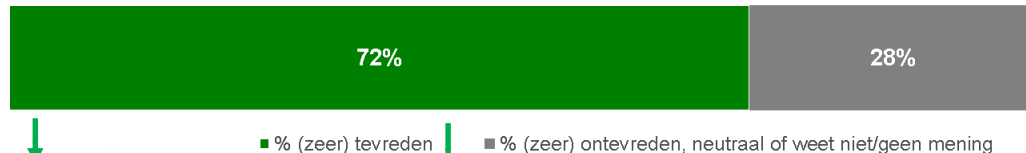
Bijna drie kwart ondervraagde ZZP'ers is (zeer) tevreden over ontvangen informatie over gevolgen ZZP'er zijn op het pensioen

Degenen die de accountant, de contactpersoon van het pensioenfonds en/of de bank als bron van informatie hebben genoemd zijn relatief vaak tevreden over de informatie die ze hebben ontvangen.

Mannen en ZZP'ers met een boven modaal inkomen zijn vaker tevreden over de ontvangen informatie dan vrouwen en ZZP'ers met een beneden modaal inkomen.

In welke mate ben je tevreden over de informatie die je hebt ontvangen van [antwoord Q12a] over de gevolgen van ZZP'er zijn op je pensioen?
(Basis - Heeft informatie ontvangen, n=259)

Accountant als bron van informatie (Q12a): **83%**
 Contactpersoon pensioenfonds als bron van informatie (Q12a): **93%**
 Bank als bron van informatie (Q12a): **86%**

Mannen: **78%**
 Vrouwen: **65%**
 Boven modaal: **85%**
 Beneden modaal: **61%**

Nadat aan de ZZP'ers is gevraagd in welke mate ze tevreden zijn met de informatie die ze hebben ontvangen is hen gevraagd hun antwoord toe te lichten.

Hiernaast worden een willekeurige selectie van de antwoorden weergegeven.

'Slechte onrendabele beleggingspolis aangesmeerd.' (zeer ontevreden over financieel adviseur)

'Achteraf was het een soort woekerpolis. Gelukkig had ik genoeg garanties ingebouwd. Daardoor had ik te weinig rendement, maar was ik ook niets van mijn inleg kwijt.' (ontevreden over financieel adviseur)

'Ik was heel tevreden tot dat de belastingdienst besloten heeft dat ik niet aan mijn lijfrente mocht komen voordat ik 65 jaar was. Ik had destijds de lijfrente afgesloten om met 55 jaar te kunnen stoppen en dat mag nu niet meer.' (niet tevreden, niet ontevreden over accountant)

'Kon het toen makkelijk betalen. Maar door minder inkomsten als zzp-er kan ik geen pensioen betalen en dus afgebroken.' (tevreden over contactpersoon pensioenfonds)

'Goede analyse van mijn situatie, adequate informatie over mijn mogelijkheden en goede adviezen.' (zeer tevreden over financieel adviseur)

'Hij kent mij en mijn zaak goed, ik vertrouw hem. De financieel adviseur was een onbegrijpelijke handelaar in gebakken lucht.' (zeer tevreden over accountant)

'Betrokken medewerker voorspelde al in 1975 (!), dat in 2015 bij gelijkblijvend beleid er onvoldoende financiële middelen zouden zijn om de naoorlogse geboortegolf van een adequaat pensioenstelsel te kunnen voorzien. Hij heeft meer dan ooit gelijk gekregen.' (zeer tevreden over bank)

De meest genoemde verbeteringen zodat ZZP'ers zich beter kunnen voorbereiden op een goede pensioenvoorziening zijn: betere voorlichting, betere betaalbaarheid en collectieve pensioenregelingen

Circa een derde (31%) van de ZZP'ers geeft aan: 'niets, dat is niet nodig'.

Wat kan er volgens jou verbeterd worden zodat ZZP'ers zich beter kunnen voorbereiden op een goede pensioenvoorziening? (Basis – alle ZZP'ers, n=424)

Top 3 meest genoemd

- 1 Betere voorlichting/meer bewustwording (95x genoemd)
- 2 Lagere premies/lagere tarieven/beter betaalbaar (42x genoemd)
- 3 Collectieve pensioenregelingen/verplicht pensioenfonds voor ZZP'ers (40x genoemd)

'ZZP'ers zouden een betrouwbare financieel adviseur moeten raadplegen én kijken op de site mijnpensioenoverzicht.nl teneinde zich te realiseren welke financiële positie zij na hun pensionering zullen hebben.'

'Ze meer bewust maken dat hoe langer je wacht, hoe steiler de curve van pensioen aangroei wordt en dus hoe hoger de jaarlijkse premie.'

'verplichting tot het werken aan pensioenvoorziening of verplichte deelname aan collectief pensioenfonds voor zelfstandigen.'

'Rekenvoorbeelden, pensioenvoorzieningen transparanter en betaalbaarder maken. Wellicht een verplichte pensioenregeling met bijdrage van de overheid onder een bepaalde inkomensgrens.'

'Pensioenfondsen maar ook verzekeraars zouden met hun pakket beter mogen aansluiten op veranderende situaties, zoals de verschuiving van vast naar meer flexibel werk. Tegelijkertijd moet de overheid - alvorens maatregelen te nemen tegen misbruik van ZZP'ers - eerst eens nagaan wat de effecten van die maatregelen zouden kunnen zijn!.'

'Men moet zich realiseren dat het lange termijn werk is. Dat doe je meestal niet op jongere leeftijd. De wisselende inkomsten van Zzp'ers geeft dat niet alle jaren hetzelfde gedaan kan worden voor het pensioen. Er moet dus een mogelijkheid zijn met wisselende inleg. Pensioenvoorzieningen zijn weinig transparant. Verschillende partijen hebben meerdere malen de kluit belazerd waardoor pensioenopbouw te gering was. Dus pensioenvoorzieners moeten goed gecontroleerd worden en desnoods door de overheid op de vingers getikt.'

Meer dan de helft vindt dat ZZP'ers beter moeten worden geïnformeerd over de gevolgen van ZZP'er zijn voor het pensioen

Slechts een minderheid (18%) geeft aan dat ze zich beter hadden moeten informeren en 27% voelt zich onvoldoende geïnformeerd door anderen over de gevolgen van werken als ZZP'er voor hun pensioen.

Verder geeft ruim 4 op de 10 ZZP'ers aan niet te willen wachten op de bemoeienis van anderen over hun pensioen.

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

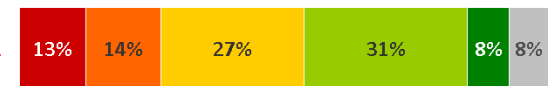
ZZP'ers moeten beter worden geïnformeerd over de gevolgen van ZZP'er zijn voor hun pensioen (alle ZZP'ers, n=424) **3,6**

Ik zit als ZZP'er niet te wachten op bemoeienis van anderen over mijn pensioen (alle ZZP'ers, n=424) **3,4**

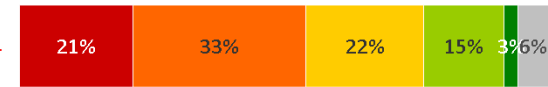
Ik ben door anderen voldoende geïnformeerd over de gevolgen van werken als ZZP'er voor mijn pensioen (alle ZZP'ers, n=424) **3,1**

Ik ga mij in de nabije toekomst (binnen nu en vijf jaar) verdiepen in de gevolgen van werken als ZZP'er voor mijn pensioen (nog niets geregeld voor pensioen, n=212) **2,6**

Ik had mezelf beter moeten informeren over de gevolgen van werken als ZZP'er voor mijn pensioen (alle ZZP'ers, n=424) **2,4**

■ Zeer mee oneens
■ Mee eens

■ Mee oneens
■ Zeer mee eens

■ Niet mee eens/niet mee oneens
■ Weet niet/geen mening

Vooral mannelijke ZZP'ers en oudere ZZP'ers vinden dat ZZP'ers beter moeten worden geïnformeerd

Mannelijke ZZP'ers en ZZP'ers met een boven modaal inkomen vinden relatief vaak dat ze door anderen voldoende geïnformeerd zijn over de gevolgen van werken als ZZP'er voor hun pensioen.

Van degenen die als ZZP'er nog niets voor het pensioen hebben geregeld geven jongere ZZP'ers (25 t/m 44 jaar) aanmerkelijk vaker dan oudere ZZP'ers (55 t/m 70 jaar) aan dat ze zich in de nabije toekomst gaan verdiepen in de gevolgen van werken als ZZP'er voor hun pensioen.

In hoeverre ben je het eens of oneens met de volgende stellingen?

% (zeer) mee eens
(Basis – Allen, n=424)

ZZP'ers moeten beter worden geïnformeerd over de gevolgen van ZZP'er zijn voor hun pensioen

Mannen: 63%
Vrouwen: 51%
55 t/m 70 jr: 64%

Ik zit als ZZP'er niet te wachten op bemoeienis van anderen over mijn pensioen

Ik ben door anderen voldoende geïnformeerd over de gevolgen van werken als ZZP'er voor mijn pensioen

Mannen: 47%
Vrouwen: 31%
Boven modaal: 49%
Beneden modaal: 36%

Ik ga mij in de nabije toekomst (binnen nu en vijf jaar) verdiepen in de gevolgen van werken als ZZP'er voor mijn pensioen (niet als 9a=ja)

25 t/m 34 jr: 45%
35 t/m 44 jr: 37%
55 t/m 70 jaar: 12%

Ik had mezelf beter moeten informeren over de gevolgen van werken als ZZP'er voor mijn pensioen

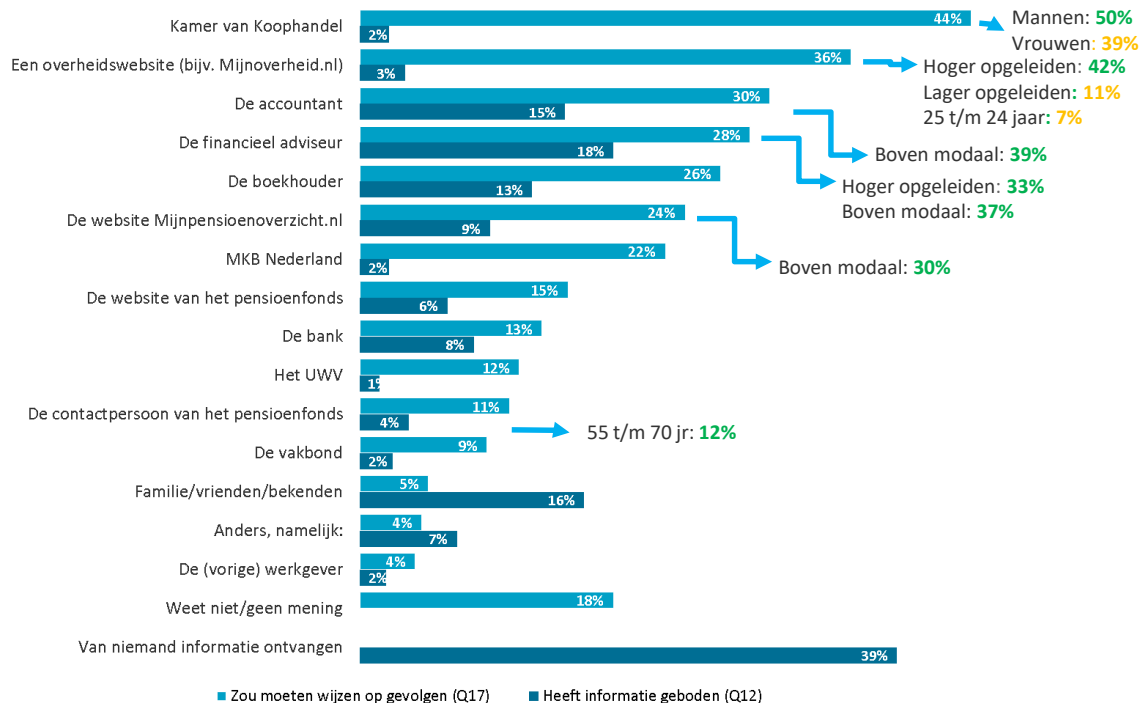

ZZP'ers vinden KvK en een overheidswebsite de meest aangewezen informatiebron over pensioen

Voor alle genoemde partijen of bronnen – m.u.v. familie/vrienden/bekenden - geldt dat het percentage ZZP'ers dat vindt dat deze partij/bron zou moeten wijzen op de gevolgen groter is dan het percentage dat aangeeft dat deze partij/bron deze informatie geboden heeft.

De kloof tussen 'wens' en 'werkelijkheid' is het grootst voor de KvK, een overheidswebsite en MKB Nederland.

Welke partijen of bronnen zouden ZZP'ers moeten wijzen op de gevolgen van het ZZP'er zijn op hun pensioen? Wie of welke van onderstaande personen, kanalen, bronnen hebben jou informatie geboden over de gevolgen van ZZP'er zijn voor je pensioen?) (Basis - ZZP'ers, n=424)

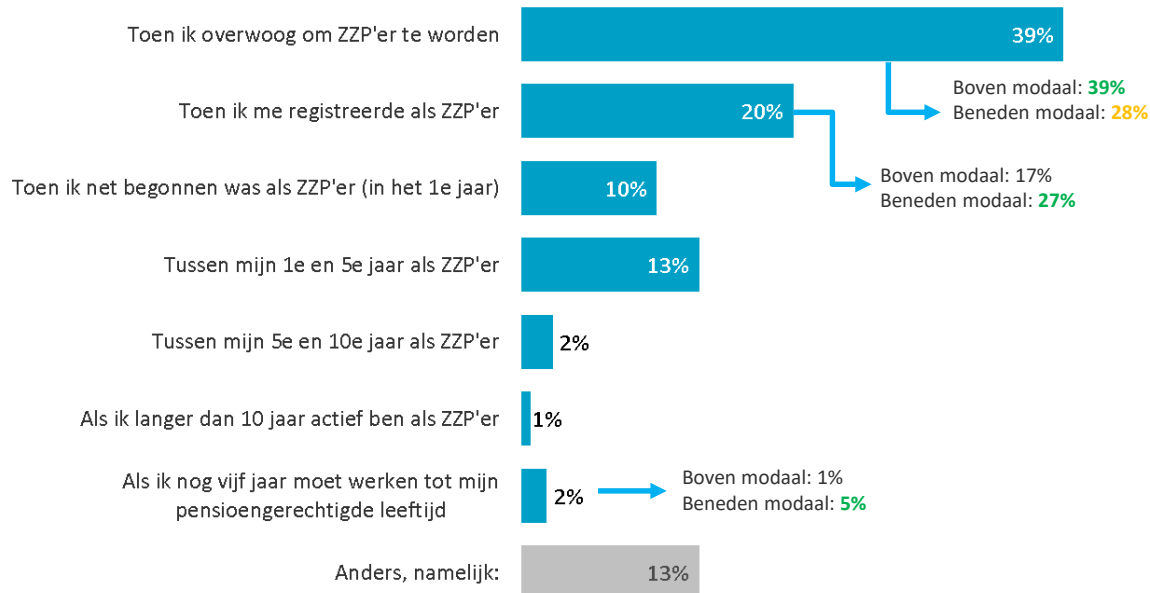

59% ZZP'ers had het liefst geïnformeerd willen worden in fase van overwegen of registratie

Slechts 5% van de ZZP'ers ontvangt het liefst informatie na het 5^e jaar dat ze ZZP'er zijn.

Het besluit om ZZP'er te worden, heeft gevolgen voor je pensioen. Op welk moment zou jij het liefst informatie ontvangen over je pensioen? (Basis - ZZP'ers, n=424)

Meest gegeven adviezen voor andere ZZP'ers: Regel het goed voor jezelf, begin er op tijd mee, zet geld opzij en goed jezelf informeren

Mannelijke ZZP'ers geven relatief vaak het advies om op tijd te beginnen met het sparen/zaken regelen voor het pensioen en goed over het pensioen na te denken.

Boven modaal verdienende ZZP'ers adviseren relatief vaak om op tijd te beginnen met het sparen/zaken regelen voor het pensioen te beginnen, geld opzij te zetten en het eigen pensioen goed in de gaten te houden.

Q. Wat zou jij willen meegeven aan andere ZZP'ers over de gevolgen van werken als ZZP'er voor hun pensioen?
(Basis: alle ZZP'ers, n=424)

16%
Regel het goed voor jezelf

14%
Begin er op tijd mee

Mannen: **18%**
Vrouwen: **15%**
Boven modaal: **18%**
Beneden modaal: 10%

14%
Spaar/
zet geld opzij

Boven modaal: **19%**
Beneden modaal: 11%

13%
Goed jezelf informeren

10%
Denk goed over na

Mannen: **13%**
Vrouwen: **7%**

3%
Houd je eigen pensioen in de gaten

Boven modaal: **5%**
Beneden modaal: 2%

Overige antwoorden: **8%**
Weet niet/geen antwoord: **38%**

Hiernaast wordt een aantal quotes weergegeven van zaken die ZZP'ers andere ZZP'ers willen meegeven over de gevolgen van werken als ZZP'er voor hun pensioen

16%

Regel het goed voor jezelf

14%

Begin er op tijd mee

14%

Spaar/
zet geld opzij

13%

Goed jezelf informeren

10%

Denk goed over na

3%

Houd je eigen pensioen in de gaten

'Leef nu, geniet van elke dag. En werk tot je erbij neervalt, want als ZZP'er doe je iets wat je écht leuk vind en dan is het niet erg om tot je 80ste te mogen blijven werken.'

'Zorg dat je voor je begint alles goed op orde hebt en dat je de juiste informatie hebt. Spreek met anderen hierover die de stap al gezet hebben of die goede informatie hebben (financieel adviseurs, bank enz.).'

'Tip: oriënteer je op tijd. Denk niet: ik zie het over een paar jaar wel.'

'Loop niet in de val van de pensioenuitvoerders. Regel je pensioen zelf.'

'ik vind niet dat , zogenaamde, zekerheden je moeten weerhouden van het naleven van je droom. Ga ervoor. Ik geloof meer in vertrouwen in eigen kunnen dan in pensioenfondsen en verzekering, zeker in deze .'

'Dat ze uit de klauwen van overheid, banken en verzekeraars moeten blijven; en dat onroerend goed in het buitenland de beste manier daarvoor is.'

'Zoek uit hoe het in elkaar steekt, en neem tijdig goede maatregelen. Stel je tarieven zó vast, dat je er niet alleen nu, maar ook later van kunt leven. Als je jezelf zo de markt uit prijst, zoek dan toch maar werk in loondienst.'

'Schuif het niet te ver voor je uit, onder het mom van: 'ach, ik ben nog jong. Het zal vanzelf wel goed komen.' Lees erover en maak een bewuste keuze.'

'Maak je er niet meteen druk om, zorg eerst dat je zaak lekker loopt en dat zelfstandig ondernemen je voldoende ligt om mee door te willen gaan. Ben je een jaar of drie verder, sluit dat een pensioensverzekering af bij een grote, betrouwbare partij die niet zo snel kan omvallen. Eens per jaar inleggen, niet meer aan denken. Je hebt nog meer te doen.'

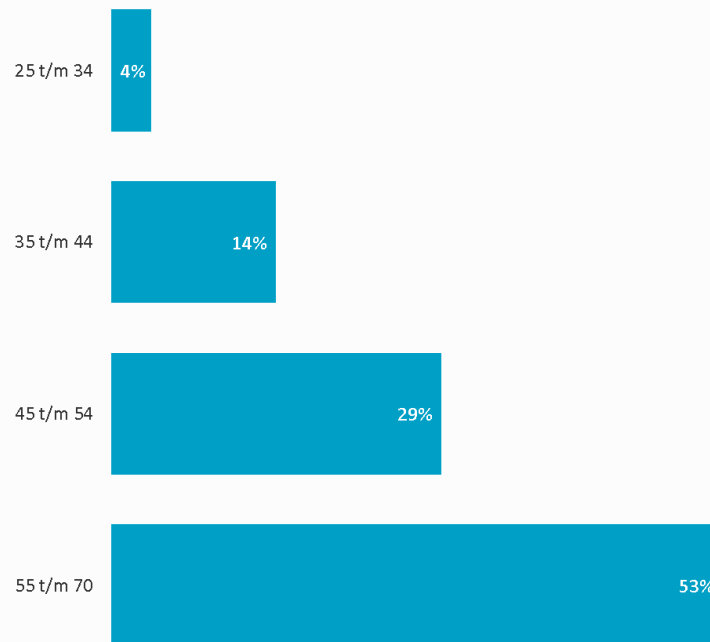

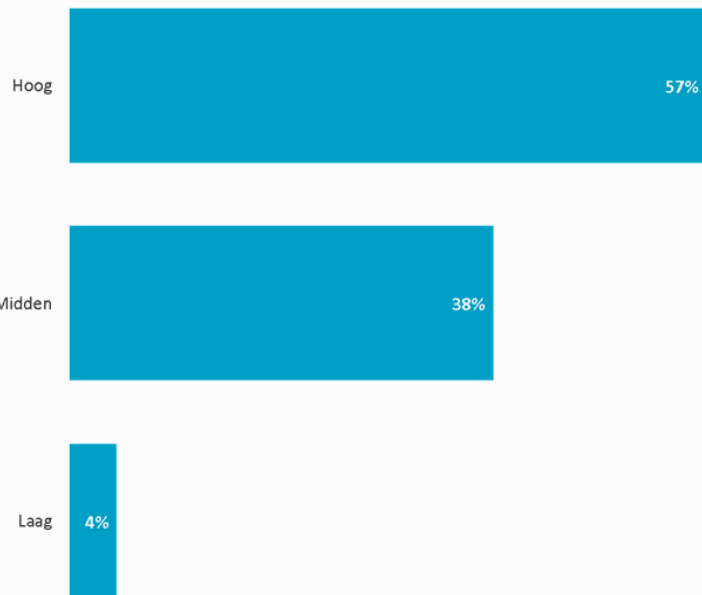
Geslacht
(Basis - ZZP'ers, n=818)

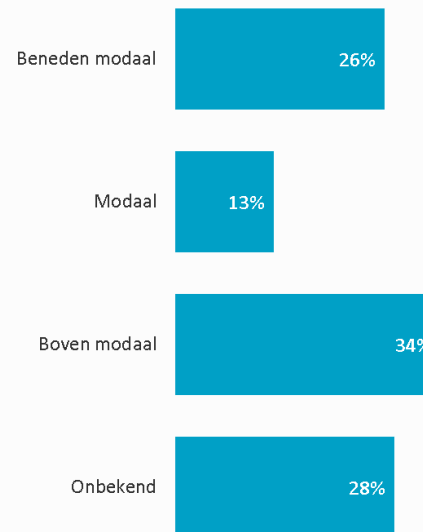
Leeftijd in categorieën
(Basis - ZZP'er, n=424)

Opleiding voltooid
(Basis - ZZP'er, n=424)

Inkomen gecategoriseerd
(Basis - ZZP'ers, n=424)

- Veldwerkperiode
 - Het veldwerk is uitgevoerd van 24-1-2017 tot en met 29-1-2017
- Methode respondentenselectie
 - Uit het StemPunt-panel van Motivation
- Incentives
 - De respondenten hebben als dank voor deelname aan het onderzoek een punten voor het StemPunt spaarprogramma ontvangen
- Weging
 - Voor ZZP'ers is geen universum beschikbaar wat wegen niet mogelijk maakt. De resultaten van het onderzoek kunnen dus niet zonder meer naar alle ZZP'ers gegeneraliseerd worden.
- Responsverantwoording online onderzoek
 - In de veldwerkperiode is aan 3038 personen een uitnodigingsmail verstuurd. Op de slotdatum van het veldwerk (zie bij Veldwerkperiode) was het gewenste aantal vragenlijsten ingevuld en is de toegang tot de vragenlijst op internet afgesloten
- Bewaartermijn primaire onderzoeksbestanden
 - Digitaal beschikbare primaire onderzoeksbestanden worden tenminste 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard. Beeld- en geluidsopnames op cd en niet digitaal beschikbare schriftelijke primaire bestanden zoals ingevulde vragenlijsten, worden tot 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard.
- Overige onderzoekstechnische informatie
 - Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst is op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage – anders dan integrale publicatie – is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Zie ook ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

motivaction

research and strategy

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109

1015 ZL Amsterdam

Postbus 15262

1001 MG Amsterdam

T +31 (0)20 589 83 83

M moti@motivaction.nl

www.motivaction.nl

www.facebook.com/stempunt

